

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก

ที่ บร.๗๒๑๐๘/๒๓

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก

ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีมติประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานจะต้องมีการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน

ดังนั้น หน่วยตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และขอรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มาเพื่อทราบ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ส.น.น.

(นางสาวสายฝน หิงประโคน)

นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ

ความเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก.....

(นางสาวจิราภรณ์ ชิดอนันต์วงศ์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ความเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก.....

(นายวิสุทธิ หมายประโคน)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก
อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่จะต้องร่วมมือกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่ง ได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทรทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด องค์กรการบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ ให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดนมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้

องค์กรการบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้นตามคู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยงการทุจริต FRAs : FRAUD RISK-ASSESSMENTS ขององค์กรการบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริตของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์กรการบริหารส่วนตำบลจระเข้มาก

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
วิเคราะห์ความเสี่ยง	๔
ตารางที่ ๑ การระบุความเสี่ยง	๔-๕
ตารางที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๖
ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๗
ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๗
ตารางที่ ๔ การประเมินความเสี่ยง	๘
ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๙
ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	๙
ตารางที่ ๕ ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงทุจริต	๙
ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง	๑๐
ตารางที่ ๖ แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริตของ องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก	๑๐
ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง	๑๑
ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง	๑๒

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร ถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการ

ควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

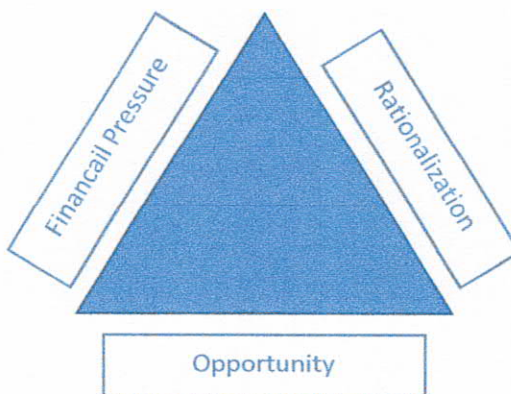
หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและ

เหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริง และนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

การใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากร

การจัดซื้อจัดจ้าง

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

วิธีวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๆ อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

๑. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

ขั้นตอนการปฏิบัติงานการอนุมัติ อนุญาต ตามกฎหมาย ควบคุมอาคาร	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor	Unknow Factor
ขั้นตอนหลัก การออกใบอนุญาต ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย		- พิจารณาออกใบอนุญาต โดยยังมีเอกสารหรือคุณสมบัติไม่ครบถ้วน
ขั้นตอนหลัก การพิจารณาแบบแปลนอาคาร ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย		- ทำรายงานเสนอข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการพิจารณาไม่ตรงกับความเป็นจริง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานการใช้จ่ายงบประมาณและ การบริหารจัดการทรัพยากร	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor	Unknow Factor
ขั้นตอนหลัก การใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายและใช้งานทรัพยากรของหน่วยงานอย่างไม่เหมาะสม		- มีการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง
ขั้นตอนหลัก การใช้จ่ายงบประมาณ ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือ		- มีการใช้งบประมาณเกินความจำเป็น

ขั้นตอนการปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้าง	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor	Unknow Factor
ขั้นตอนหลัก การจัดทำร่างขอบเขตงาน ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้ดุลพินิจอย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือการกีดกันการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรม		- การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติทางด้านเทคนิคไม่เหมาะสมเกินความจำเป็น ทำให้ต้องใช้ต้นทุนเกินความจำเป็น
ขั้นตอนหลัก การกำหนดราคากลาง ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้ดุลพินิจอย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือการกีดกันการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรม		- ผลการประกวดราคาได้ผู้ชนะการประกวดราคาที่เสนอราคาสูงกว่าราคากลาง
ขั้นตอนหลัก การตรวจรับพัสดุ ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้ดุลพินิจอย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือการกีดกันการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรม		- คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจรับงานโดยที่งานไม่ครบถ้วน

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงทุจริตจากตารางที่ ๑ มาแยกเพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงทุจริต ออกตามสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑. การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการออกใบอนุญาต	✓			
๒. การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการพิจารณาแบบแปลนอาคาร	✓			
๓. การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน	✓			
๔. การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ	✓			
๕. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดร่างขอบเขต	✓			
๖. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	✓			
๗. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ	✓			

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

คือการกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยงของปัจจัยความเสี่ยงตามตาราง ตาราง ๒.ตามระดับคะแนนความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณกับระดับคะแนน ความรุนแรงของผลกระทบ ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรม หรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าอยู่ในระดับ ๒ หรือ ๓

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาวศเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือ กระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง (ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยงตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ)

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงทุจริต	ระดับความจำเป็นการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น×รุนแรง)
๑. การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการออกใบอนุญาต	๑	๑	๒
๒. การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการพิจารณาแบบแปลนอาคาร	๑	๑	๒
๓. การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน	๒	๒	๔
๔. การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้งบประมาณ	๑	๑	๒
๕. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดร่างขอบเขต	๑	๑	๒
๖. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	๑	๑	๒
๗. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ	๑	๑	๒

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น×รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพ การจัดการ สอดคล้อง เป้าประสงค์ในงานปกติ) โคนเกณฑ์คุณภาพการจัดการจะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ไม่มีความเข้าใจ

ตัวอย่างตารางประเมินควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
	ดี	ต่ำ (๑)	ค่อนข้างต่ำ (๒)	ปานกลาง (๓)
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ (๔)	ปานกลาง (๕)	ค่อนข้างสูง (๖)
	อ่อน	ปานกลาง (๗)	ค่อนข้างสูง (๘)	สูง (๙)

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ระดับความรุนแรงการทุจริตและประพฤติมิชอบ		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๑. การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการออกใบอนุญาต	ดี	๑		
๒. การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนกานพิจารณาแบบแปลนอาคาร	ดี	๑		
๓. การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน	ดี		๒	
๔. การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้งบประมาณ	ดี	๑		
๕. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดร่างขอบเขต	ดี	๑		
๖. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	ดี	๑		
๗. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ	ดี	๑		

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk-Control Matrix Assessment ในขั้นตอนที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงระดับสูง หรือค่าความเสี่ยงระดับ ๕ หรือ ๖ หรือ ๗ หรือ ๘ หรือ ๙ โดยเฉพาะช่องสูง ๙ ควรเลือกมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตก่อนเป็นอันดับแรก จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตดังกล่าว

ผลการประเมินพบว่า ค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ๒-๔ หรืออยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ-ค่อนข้างต่ำ คุณภาพการจัดการอยู่ในระดับ ดี-พอใช้ การบริหารจัดการความเสี่ยงจะอยู่ในระดับเฝ้าระวังและทำกิจกรรมบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกัน หรือแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานการณ์เฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สีได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางที่ ๕ การประเมินความเสี่ยงทุจริต

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงทุจริต	เขียว	เหลือง	แดง
๑. การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการออกใบอนุญาต	✓		
๒. การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการพิจารณาแบบแปลนอาคาร	✓		
๓. การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน	✓		
๔. การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้งบประมาณ	✓		
๕. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดร่างขอบเขต	✓		
๖. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	✓		
๗. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ	✓		

สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงทีตามมาตรการ นโยบาย โครงการ กิจกรรมที่เตรียมไว้แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ค่าความเสี่ยงรวมไม่เกินระดับ ๖

สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ นโยบาย โครงการ กิจกรรมเพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ค่าความเสี่ยงรวมเกินระดับ ๖

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๗ , ๘ และ ๙ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกินกว่าการยอมรับ ควรมีแผนงาน มาตรการ กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๔ , ๕ และ ๖ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกิดขึ้นแล้ว แต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๑ , ๒ และ ๓ ค่าความเสี่ยงรวมอยู่ในระดับยังไม่เกิด ควรเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ตารางที่ ๖ แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก ระยะเวลาดำเนินงาน ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

ความเสี่ยง	ค่าประเมินความเสี่ยง	แนวทาง	ผู้รับผิดชอบ
๑. การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการออกใบอนุญาต	๒	ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน	กองช่าง
๒. การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการพิจารณาแบบแปลนอาคาร	๒	จัดอบรมพัฒนาสร้างจิตสำนึกที่ดี เพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมและระเบียบวินัย	กองช่าง
๓. การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน	๒	จัดกิจกรรมฝึกอบรมความรู้ด้านการป้องกันการทุจริต	ทุกส่วนงาน ในองค์กร
๔. การใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้งบประมาณ	๒	ส่งเสริมวัฒนธรรมการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	ทุกส่วนงาน ในองค์กร
๕. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดร่างขอบเขต	๒	สร้างช่องทางการร้องเรียนการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ	กองคลัง, กองช่าง
๖. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	๒	เปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติงานราชการที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบ	กองคลัง
๗. การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ	๒	ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและดูแลการปฏิบัติงาน การดำเนินโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก ตั้งแต่กระบวนการประชาคมจัดทำแผน การออกข้อบัญญัติ การดำเนินโครงการต่างๆ ฯลฯ	กองคลัง

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๘ เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด (สี) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง สถานะความเสี่ยงต่ำ สีเหลือง หมายถึง สถานะความเสี่ยงปานกลาง สีแดง หมายถึง สถานะความเสี่ยงระดับสูงมาก เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

ตารางที่ ๗ ตารางรายงานการบริหารความเสี่ยง องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑	✓	-	-
๒	✓	-	-
๓	✓	-	-
๔	✓	-	-
๕	✓	-	-
๖	✓	-	-
๗	✓	-	-

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๙ เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต หรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตารางที่ ๗ ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งห้วงระยะเวลาของการรายงานผลขึ้นอยู่กับหน่วยงาน เช่น รายงานทุกเดือน ทุกไตรมาส ซึ่งแบบในรายงานตามตารางที่ ๘ และตารางที่ ๙ สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน

ตารางที่ ๘ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก ปีงบประมาณ ๒๕๖๖
โอกาส/ความเสี่ยง	การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการออกใบอนุญาต
	การอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการพิจารณาแบบแปลนอาคาร
	การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน
	การใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ขั้นตอนการใช้งบประมาณ
	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดร่างขอบเขต
	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง
	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☒ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการได้บ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ).....
ผลการดำเนินงาน	สถานะความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (ครั้งที่ ๑) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ แต่ให้เฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่อง